

Vergaderjaar 2011–2012

33 240 B

Jaarverslag en slotwet Gemeentefonds 2011

Nr. 4

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL

Wetsartikel 1 (uitgaven/verplichtingen en ontvangsten)

De begrotingsstaten die onderdeel uitmaken van de rijksbegroting, worden op grond van artikel 1, derde lid, van de Comptabiliteitswet 2001 elk afzonderlijk bij de wet vastgesteld en dus ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om de begrotingsstaat van het gemeentefonds voor het jaar 2011 te wijzigen.

Het in die begrotingsstaat opgenomen begrotingsartikel wordt in onderdeel B van deze memorie toegelicht.

Wetsartikel 3 (verplichtingenbedrag als bedoeld in artikel 5, eerste lid, van de Fvw)

Als gevolg van artikel 5, eerste lid van de Financiële-verhoudingswet (Fvw) juncto artikel 6, vierde lid van de Invoeringswet Financiële-verhoudingswet (IFvw), hebben de gemeenten gezamenlijk recht op het bedrag dat in de begroting als verplichting voor het totaal van de algemene uitkering c.a. en de aanvullende uitkeringen is opgenomen.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
J. W. E. Spies

De staatssecretaris van Financiën,
F. H. H. Weekers

B. BEGROTINGSTOELICHTING

Onderdeel uitgaven, verplichtingen en ontvangsten

Uitgaven

In onderstaande tabel wordt een nadere uitsplitsing gegeven van de totstandkoming van het uitgavenbedrag van het gemeentefonds. Ten opzichte van de tweede supplettoire begroting 2011 is het uitgavenbedrag van het gemeentefonds met € -50 029 000 gewijzigd. De in de tabel weergegeven mutaties worden onder de tabel nader verklaard.

Tabel 1: Totstandkoming uitgavenbedrag gemeentefonds (x € 1 000)

Stand uitgavenbedrag vastgestelde begroting 2011	18 110 864
Stand uitgavenbedrag 1e supplettoire begroting 2011	18 547 406
Stand uitgavenbedrag 2e supplettoire begroting 2011	18 626 461
Voorgestelde mutaties bij slotwet 2011:	
1) Herstructurering bedrijventerreinen (decentralisatie-uitkering)	2 297
2) Onderwijsexperiment Zwanenbos (decentralisatie-uitkering)	43
3) Impuls tijdelijk huisverbod (algemene-uitkering)	1 200
4) Kosten onderzoek verdeelmodellen begeleiding en jeugdzorg (kosten Fvw)	290
5) Compensatie NIK (algemene-uitkering)	6 000
6) Realisatie Kosten Financiële-verhoudingswet	- 1 020
7) Wijziging betalingsverloop integratie-uitkeringen 2011	6
8) Wijziging betalingsverloop decentralisatie-uitkeringen 2011	- 797
9) Wijziging betalingsverloop algemene uitkering 2011	- 58 048
Totaal mutaties bij slotwet	- 50 029
Stand uitgavenbedrag slotwet begroting 2011	18 576 432
<i>Waarvan uitgavenbedrag Kosten Financiële-verhoudingswet</i>	<i>2 361</i>
<i>Waarvan uitgavenbedrag Kosten Waarderingskamer</i>	<i>1 255</i>
<i>Waarvan uitgavenbedrag Budget A+O-fonds</i>	<i>6 032</i>
<i>Waarvan uitgavenbedrag Bijdrage aan VNG inzake WOZ-kosten</i>	<i>2 610</i>
<i>Waarvan uitgavenbedrag Bijdrage gemeenten inzake KING</i>	<i>7 464</i>
<i>Waarvan uitgavenbedrag Algemene uitkeringen c.a.</i>	<i>16 029 602</i>
<i>Waarvan uitgavenbedrag Integratie-uitkeringen</i>	<i>1 477 836</i>
<i>Waarvan uitgavenbedrag Decentralisatie-uitkeringen</i>	<i>1 049 272</i>

De wijziging van het uitgavenbedrag is het saldo van een aantal mutaties:

1) Herstructurering bedrijventerreinen (decentralisatie-uitkering)

De Minister van Infrastructuur en Milieu stelt incidenteel een bedrag van € 2,297 miljoen ter beschikking ten behoeve van de herstructurering van het bedrijventerrein Venekoten-Noord (motie Van Heugten).

2) Onderwijsexperiment Zwanenbos (decentralisatie-uitkering)

De gemeente Zoetermeer ontvangt in 2011 in de vorm van een decentralisatie-uitkering uit het gemeentefonds incidenteel € 42 522 voor huisvestingskosten in verband met het onderwijskundig experiment op basisschool «Het Zwanenbos».

3) Impuls tijdelijk huisverbod (algemene-uitkering)

De Minister van Veiligheid en Justitie stelt ten behoeve van de uitvoering van de Wet tijdelijk huisverbod incidenteel een bedrag van in totaal € 1,2 miljoen beschikbaar. Deze middelen zijn bedoeld om gemeenten te compenseren voor de kosten die samenhangen met een groter aantal opgelegde huisverboden en vormen een aanvulling op de middelen die structureel beschikbaar worden gesteld voor de extra bevoegdheden en taken van de burgemeester als gevolg van de Wet tijdelijk huisverbod.

4) Kosten onderzoek verdeelmodellen begeleiding en jeugdzorg (kosten Fvw)

Voor de kosten van het onderzoek naar en ontwikkelen van verdeelmodellen voor begeleiding en jeugdzorg wordt het onderzoeksartikel van het gemeentefonds in 2011 eenmalig verhoogd met € 290 000.

5) Compensatie NIK (algemene-uitkering)

Gemeenten ontvangen via de algemene uitkering van het gemeentefonds € 6 miljoen ter gedeeltelijke compensatie van gemaakte kosten naar aanleiding van het gratis verstrekken van de Nederlandse identiteitskaart (NIK). Het betreft hier een compensatie voor ambtshalve terugbetaalde leges bij aanvragen voor de NIK in de periode tot 6 weken voor de uitspraak van de Hoge Raad en een bedrag voor de uitvoeringskosten van gemeenten. De Tweede Kamer is hierover per brief van 16 december 2011 geïnformeerd (Tweede Kamer, 2011–2012, 33 011, nr. 18).

6) Realisatie kosten Financiële-verhoudingswet

Het gerealiseerde bedrag komt door de slotwetmutatie € – 1 020 000 lager uit dan na de stand 2de suppletore begroting 2011 werd geraamd. Dit komt doordat niet alle onderzoeken die voor 2011 gepland waren, daadwerkelijk in 2011 zijn uitgevoerd. De realisatie voor de post kosten Financiële-verhoudingswet komt hiermee op € 2 361 000. Het bedrag zal gedeeltelijk alsnog in 2012 tot besteding komen. Daarom zullen de uitgaven «kosten Financiële verhoudingswet» bij 1ste suppletore begroting 2012 met een bedrag van € 1 000 000 opwaarts worden bijgesteld, conform de bestaande afspraken hierover met het ministerie van Financiën. Deze mutatie bij 1ste suppletore begroting 2012 heeft dus nog betrekking op een onderuitputting van het begrotingsjaar 2011.

7 en 8) Wijziging betalingsverloop decentralisatie-uitkeringen 2011 en integratie-uitkeringen 2011

Bij Voorlopige Rekening is vastgesteld hoe de in 2011 gerealiseerde uitbetalingen voor de decentralisatie-uitkeringen (DU) en integratie-uitkeringen (IU) aan de gemeenten zich verhouden tot het bedrag dat bij de 2de suppletore begroting 2011 voor de uitbetalingen is geraamd. Daarbij is gebleken dat er in totaal lagere uitbetalingen zijn gedaan dan bij 2de suppletore begroting 2011 werd verwacht. Het gaat hierbij om een verschil van € 6 000 (positief) bij de integratie-uitkeringen en € – 797 000 (negatief) bij de decentralisatie-uitkeringen. In onderstaande tabel wordt een specificatie gegeven van deze bedragen. Deze onderdelen zullen bij 1ste suppletore begroting 2012 in totaal opwaarts worden bijgesteld. Deze mutaties in de uitgaven bij 1ste suppletore begroting 2012 hebben dus nog betrekking op het begrotingsjaar 2011.

Tabel 2: Specificatie Integratie- en decentralisatie-uitkeringen 2011 (x € 1 000)

	Budget na NJN	Slotwet	Budget totaal	Uitgegeven	Verschil
Integratie-uitkeringen					
Ondersteuning bibliotheken	5 791		5 791	5 791	0
Waterschapswegen (knelpunten verdeelproblematiek)	2 927		2 927	2 927	0
WMO	1 455 986		1 455 986	1 455 986	0
WUW-middelen	13 132		13 132	13 132	0
Wijziging betalingsverloop integratie-uitkeringen 2010	-6		-6	0	6
TOTAAL IU	1 477 830	0	1 477 830	1 477 836	6
Decentralisatie-uitkeringen					
Aanpak kindermishandeling	1 750		1 750	1 750	0
Aanpak Marokkaans-Nederlandse probleemjongeren	12 400		12 400	12 400	0
Alle troeven in handen	512		512	512	0
Antillianengemeenten	4 485		4 485	4 485	0
Arbeidsparticipatie alleenstaande ouders	3 900		3 900	3 900	0
Beeldende kunst en vormgeving	13 500		13 500	13 500	0
Bestaand Rotterdams gebied	2 527		2 527	2 527	0
Bevorderen maatschappelijke participatie vrouwen uit etnische minderheden	537		537	537	0
Bewonersinitiatieven wijken G31	9 688		9 688	9 688	0
Bewonersinitiatieven wijken G18	15 000		15 000	15 000	0
Bodemsanering	21 615		21 615	21 615	0
Eigen kracht	1 900		1 900	1 900	0
Emancipatie 1001 kracht	900		900	900	0
Gezond in de stad	5 023		5 023	5 023	0
Green Deal Rotterdam	1 000		1 000	1 000	0
Herbestemming aandachtswijken	2 000		2 000	2 000	0
Herstructurering bedrijventerreinen	12 185	2 297	14 482	14 482	0
Impuls Brede Scholen, Sport & Cultuur	31 259		31 259	31 259	0
Innovatietrajecten: Deltaplan inburgering	1 051		1 051	1 051	0
Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing	209 929		209 929	209 928	-1
Jeugd	21 780		21 780	21 700	-80
Jeugdwerkloosheid	23 000		23 000	23 000	0
Koplopersregeling homo emancipatiebeleid	510		510	510	0
Leefbaarheid en veiligheid	64 040		64 040	64 040	0
Maatschappelijke opvang	307 228		307 228	307 228	0
Nationaal Actieplan Sport en Bewegen	9 570		9 570	9 570	0
Nationale gebiedsontwikkelingen (Nota Ruimte en BIRK)	27 932		27 932	27 932	0
Nazorg ex-gedetineerden	6 000		6 000	6 000	0
Onderwijs experiment Zwanenbos	0	43	43	43	0
Pieken in de Delta	13 582		13 582	13 582	0
Pilot gemengde scholen	800		800	800	0
Polarisatie en radicalisering	639		639	639	0
Regeling cultuurparticipatie	5 785		5 785	5 785	0
Regeling taalcoaches G50	843		843	843	0
Regeling taalcoaches overig	1 224		1 224	1 224	0
Regio specifiek pakket Zuiderzeelijn	7 307		7 307	7 307	0
Rolstoelvoorzieningen Arnhem	300		300	300	0
Spoorse doorsnijdingen	47 550		47 550	47 550	0
Sterke regio's	12 000		12 000	12 000	0
Stimulering lokaal klimaatbeleid (SLOK)	11 115		11 115	11 150	35
Stimuleringsregeling oversampling WoON	254		254	253	-1
Uitvoeringskosten WWIK	3 437		3 437	3 437	0
Vadercentra	699		699	699	0
Versterking peuterspeelzaalwerk	35 000		35 000	35 000	0
Vrouwenopvang	95 225		95 225	95 223	-2
Wijziging betalingsverloop decentralisatie-uitkeringen 2010	748		748	0	-748
TOTAAL DU	1 047 729	2 340	1 050 069	1 049 272	-797
TOTAAL	2 525 559	2 340	2 527 899	2 527 108	-791

9) Wijziging betalingsverloop algemene uitkering 2011

Bij Voorlopige Rekening is vastgesteld hoe de in 2011 gerealiseerde uitbetalingen aan de gemeenten zich verhouden tot het bedrag dat bij de 2de suppletore begroting 2011 voor de uitbetalingen is geraamd. Daarbij is gebleken dat er lagere uitbetalingen zijn gedaan dan bij de 2^{de}

suppletoire begroting 2011 werd verwacht. Het gaat hierbij om een verschil van € - 58 048 000 (negatief).

De reden van het verschil ligt in het feit dat zolang de uitkeringsfactor¹ niet definitief is de omvang van betalingen aan de gemeenten kan afwijken ten opzichte van wat in de begroting vermeld staat. De oorzaak ligt bij het verschil tussen raming van de verdeelmaatstaven voor de bepaling van voorlopige uitkeringsfactor en de verdeelmaatstaven die bij de betalingen worden gebruikt. Indien bij de betalingen de definitieve verdeelmaatstaven niet beschikbaar zijn, worden de gegevens van het vorige jaar gebruikt. Op het moment dat de definitieve gegevens beschikbaar komen, kan het gat tussen begroting en uitbetaling gedicht worden door de uitkeringsfactor aan te passen. Het onderdeel wijziging betalingsverloop algemene uitkering zal bij 1ste suppletoire begroting 2012 dan ook met dit bedrag opwaarts worden bijgesteld. Deze mutatie bij 1ste suppletoire begroting 2012 heeft dus nog betrekking op het begrotingsjaar 2011.

Verplichtingen

In de volgende tabel wordt ter toelichting een nadere uitsplitsing gegeven van de totstandkoming van het verplichtingenbedrag van het gemeentefonds. Ten opzichte van de 2de suppletoire begroting 2011 is het verplichtingenbedrag met € 8 810 000 gewijzigd.

Tabel 3: Totstandkoming verplichtingenbedrag gemeentefonds (x € 1 000)

Stand verplichtingenbedrag vastgestelde begroting 2011	18 110 864
Stand verplichtingenbedrag 1e suppletoire begroting 2011	18 302 118
Stand verplichtingenbedrag 2e suppletoire begroting 2011	18 381 173
Voorgestelde mutaties bij slotwet 2011:	
1) Herstructurering bedrijventerreinen (decentralisatie-uitkering)	2 297
2) Onderwijsexperiment Zwanenbos (decentralisatie-uitkering)	43
3) Impuls tijdelijk huisverbod (algemene-uitkering)	1 200
4) Kosten onderzoek verdeelmodellen begeleiding en jeugdzorg (kosten Fvw)	290
5) Realisatie Kosten Financiële-verhoudingswet	- 1 020
5) Compensatie NIK (algemene-uitkering)	6 000
Totaal mutaties bij slotwet	8 810
Stand verplichtingenbedrag slotwet begroting 2011	18 389 983
<i>Waarvan verplichtingenbedrag Kosten Financiële-verhoudingswet</i>	<i>2 361</i>
<i>Waarvan verplichtingenbedrag Kosten Waarderingskamer</i>	<i>1 255</i>
<i>Waarvan verplichtingenbedrag Budget A+O-fonds</i>	<i>6 032</i>
<i>Waarvan verplichtingenbedrag Bijdrage aan VNG inzake WOZ-kosten</i>	<i>2 610</i>
<i>Waarvan verplichtingenbedrag Bijdrage gemeenten inzake KING</i>	<i>7 464</i>
<i>Waarvan verplichtingenbedrag Algemene uitkeringen c.a.</i>	<i>15 843 104</i>
<i>Waarvan verplichtingenbedrag Integratie-uitkeringen</i>	<i>1 477 836</i>
<i>Waarvan verplichtingenbedrag Decentralisatie-uitkeringen</i>	<i>1 049 321</i>

¹ De uitkeringsfactor is de verhouding tussen de voeding van het gemeentefonds en de totale landelijke uitkeringsbasis. De voeding van het gemeentefonds is de jaarlijkse omvang van het gemeentefonds zoals wordt vastgesteld via de normeringssystematiek. De uitkeringsbasis wordt berekend via vermenigvuldiging van het aantal eenheden van een set van verdeelmaatstaven met bijbehorende gewichten (bedragen per eenheid).

De wijziging van het verplichtingenbedrag is het saldo van een aantal mutaties. Voor de verklaringen van de in de tabel weergegeven mutaties wordt verwezen naar de verklaringen bij de overeenkomende mutaties van de «uitgaven»

Ontvangsten

Sinds de invoering van de Financiële-verhoudingswet zijn de uitgaven en de inkomsten op grond van artikel 4 van die wet over ieder uitkeringsjaar aan elkaar gelijk. Ten opzichte van de 2de supplettoire begroting 2011 worden de ontvangsten met € – 50 029 000 gewijzigd.